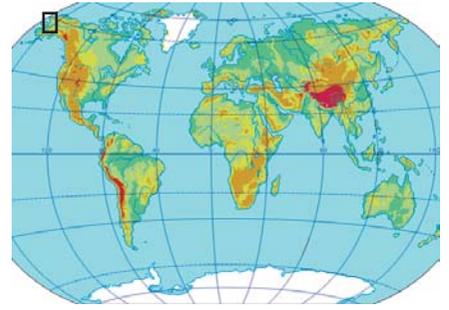

Rezerwat przyrodniczy Becharof o powierzchni 4800 km² położony jest na południu Alaski, u nasady Półwyspu Alaska. W granicach parku, założonego w roku 1980 wyróżnia się dwa typy środowiska przyrodniczego: wysokogórski wulkaniczny (południowa część parku) oraz tundrę górską (część północna parku zdominowana jest przez formacje krzewiaste). Obszar ten określany jest jako Kordyliery Północne Zewnętrzne.

Rezerwat Przyrodniczy Becharof na Alasce

Ziemia ognia

Półwysep Alaska

Półwysep Alaska „oferuje” turystom niespotykane nigdzie indziej widoki: dymiące wulkany, urwiste klify oraz zatopione we mgle fiordy, jeziora polodowcowe, malownicze zatoki, plaże, a także bezdrzewną tundrę. Obszar ten zajmuje również szczególnie miejsce w ochronie środowiska naturalnego Ameryki Północnej, ponieważ znajduje się tutaj aż siedem przyrodniczych obszarów chronionych. Oprócz rezerwatu Becharof są to w kolejności: parki narodowe Lake Clark oraz Katmai, pomnik narodowy Aniakchak, rezerwaty przyrodnicze Alaska Peninsula i Izembek oraz rezerwat stanowy McNeil River.

Przebiegające wzdłuż półwyspu Góry Aleuckie należą do tzw. Pierścienia Ognia – obszaru o wzmózonej aktywności wulkanicznej rozciągającego się od Ameryki Południowej przez Alaskę aż po Indonezję. Z zanotowanych dotychczas około 400 erupcji 10% przypada na Alaskę, a ok. 2% na pozostałą część Ameryki Północnej.

Specyficzne położenie Gór Aleuckich powoduje również, że na przeciwległych wybrzeżach Półwyspu Alaska występują bardzo zróżnicowane warunki klimatyczne: od strony Zatoki Bristolskiej (wybrzeże północne) opady atmosferyczne wynoszą zaledwie 510 mm wody w ciągu całego roku, natomiast od strony Pacyfiku opady sięgają poziomu 4060 mm! Letnie temperatury powietrza w rezer-

Pardwa świerkowa (U. S. FWS).

wacie wahają się od 0°C do nawet 22°C. Częstym zjawiskiem jest tu mgła oraz mżawka. Silne wiatry oraz sztormowa pogoda (opad deszczu lub śniegu wraz z przenikliwym wiatrem) mogą wystąpić o każdej porze roku.

W granicach rezerwatu znajduje się jezioro Beczarowa (drugie co do wielkości jezioro Alaski) o powierzchni 1344 km², zajmujące aż 25% obszaru całego parku. Wokół niego rozpościerają się rozlewiska wodne, za któ-

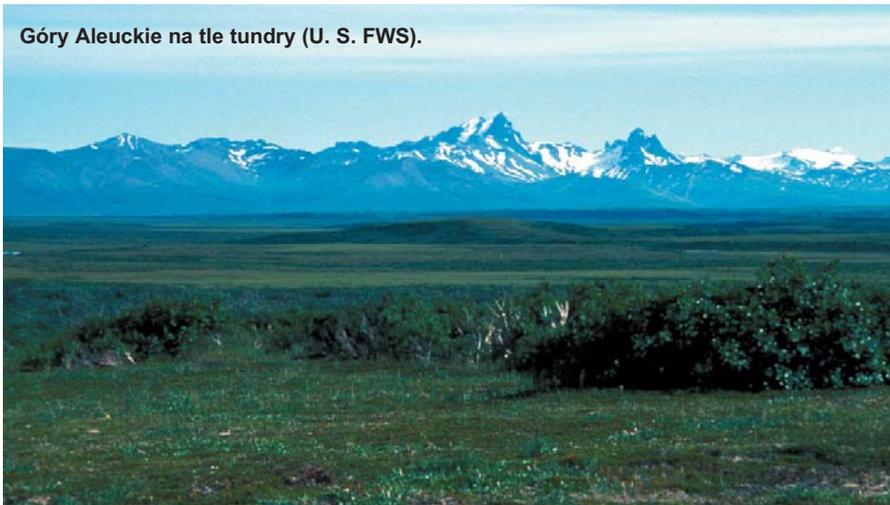
rzymi w oddali wznoszą się ku niebu niewielkie wzgórza oraz potężne, położone nad samym oceanem wulkany. Spośród tych ostatnich najbardziej wyróżniającym się jest Mount Peulik (1475 m n.p.m.).

Świat roślin i zwierząt

W obrębie parku wydzielono rezerwat ściśle obejmujący aż 1908 km² (40% powierzchni parku!), w którym przyroda całkowicie rządzi się własnymi prawami. Obejmuje on Góry Kejulik, Zatokę Puale oraz dolinę wpadającej do niej rzeki Kejulik. Rezerwat ściśle pozwala na jeszcze lepszą ochronę gatunkową zwierząt, zabezpiecza przed jakąkolwiek ingerencją człowieka oraz udostępnia zwierzętom przestrzeń życiową konieczną do prawidłowego rozwoju.

W rezerwacie przyrodniczym Becharof występuje ponad 220 gatunków zwierząt, w tym 146 gatunków ptaków oraz ponad 40 gatunków ssaków. Jest to rzadkie miejsce na świecie, gdzie występuje bardzo liczna populacja niedźwiedzia brunatnego – jedna z największych w Alasce. Choć ukształtowanie powierzchni parku rozciąga się od nadmorskich plaż aż po szczyty górskie, dosłownie wszędzie spotkać można te dostojne zwierzęta

Góry Aleuckie na tle tundry (U. S. FWS).

symbolizujące dziką przyrodę Alaski. Właściwie jedynym wrogiem niedźwiedzia od zawsze była pogoda i człowiek. Doświadczeni przewodnicy prowadzili na terytoria niedźwiedzi myśliwych i zwykłych kłusowników, którzy zabijali te zwierzęta tysiącami. Później restrykcyjne prawo łowieckie stanu Alaska powstrzymało tę praktykę i dziś polowania na niedźwiedzia alaskańskiego, podobnie jak odstrzał owiec Dalla, łosi i karibu, podlega ściśle określonym regułom. Poza okresem tarła łososi niedźwiedzie przemierzają rozległe przestrzenie tundry w poszukiwaniu pożywienia – oprócz młodych reniferów, łosi czy susłów w skład diety niedźwiedzia wchodzi m. in. jagody, korzonki roślin oraz padlina.

Z pozostałych ssaków park zamieszkują: łoś amerykański, renifer amerykański zwany potocznie karibu, którego stado liczące ok. 10 000 sztuk rokrocznie przekracza granice

Łabędź tundrowy na gnieździe (U. S. FWS).

i niedźwiedzi

rezerwatu w czasie swojej wędrówki do miejsc wypasu ponadto: wilk, rosomak, lis czerwony, bóbr oraz wydra rzeczna. Wybrzeże zamieszkuje ptactwo morskie oraz liczne ssaki: wieloryby, foki, lwy morskie Stelleria oraz wydry morskie. Rozlewiska wodne oraz nadmorskie estuaria są królestwem ptactwa

lub września, a do wód rezerwatu wpływa aż pięć gatunków łososia: królewski, różowy, srebrny, czerwony oraz chum. Od strony Zatok Bristolskiej sieć rzek, potoków i strumieni jest bardzo rozbudowana, dlatego też rozległe jezioro Beczarowa oraz jego dopływy odwiedza co roku ponad 10 milionów łososi! W

rezerwatu Alaski. Co roku wiele par przylatuje na nadmorskie równiny, by tu, pośród jezior i lagun, założyć gniazda i wychować swoje młode.

Ptaki te jako jedne z pierwszych przylatują do rezerwatu już w maju, a swoje gniazda zawsze starają się zakładać w pobliżu delt rzecznych. Rozłożyste gniazda zbudowane są z traw, turzyc, mchów i ptasich piór – praktycznie z każdego materiału dostępnego łabędziom. Pisklęta przychodzą na świat po około miesiącu wysiadywania jaj i pozostają pod czułą opieką rodziców aż do jesieni, kiedy są już w pełni opierzone i gotowe do odlotu. Pozostają jednak z rodzicami jeszcze przez prawie cały rok – aż do następnego przylotu do rezerwatu. Te łabędzie, którym w tym roku nie udało się połączyć w pary grupują się latem w niewielkie stada i przelatują po okolicy w poszukiwaniu większej ilości pożywienia.

Łabędzie odżywiają się zarówno korzonkami, łodygami, jak i nasionami podwodnych lub nawodnych roślin. Tuż przed końcem jesieni gromadzą się w słonawych wodach rzecznych delt i odpoczywają przed zbliżającą się nieuchronnie daleką podróżą. W wrześniu opuszczają nadmorskie równiny Półwyspu Alaski i kierują się do miejsc zimowania położonych zazwyczaj daleko na południu Ameryki Północnej (stany Maryland oraz Północna Karolina). Rozlewiska wodne oraz obszar rezerwatu ścisłego są bardzo ważne dla ochrony gatunkowej łabędzia tundrowego, a kondycja tych ptaków oraz ich liczebność jest bio wskaźnikiem równowagi ekologicznej oraz potencjału produkcyjnego ekosystemów parku.

SEBASTIAN BIELAK

Zdjęcia zostały udostępnione dzięki uprzejmości United States Fish and Wildlife Service.

Łoś amerykański w całej okazałości (U. S. FWS).

wodnego, urwiste klify dają schronienie ptakom drapieżnym, np. bielikowi amerykańskiemu i sokołowi wędrownemu.

Ciekawym zjawiskiem zachodzącym na terenie parku są coroczne wędrówki łososi na tarło. Są one bardzo ważne dla ekosystemów parku, bowiem obumarłe ciała ryb stanowią źródło wielu składników tak potrzebnych w ubogim środowisku tundry. Wody śródlądowe zostają w ten sposób wzbogacone w substancje pokarmowe „przyniesione” tu przez łososie z wód oceanu. Wędrówka łososi rozpoczyna się w czerwcu i trwa aż do sierpnia

jeziorze tym odbywa tarło druga co do wielkości liczba łososi na świecie.

Łabędzie tundrowe

Wśród niezliczonej ilości ptactwa wodnego odwiedzającego rezerwat, wyróżniającym się gatunkiem jest łabędź tundrowy. Z daleka widoczne białe ptaki na tle niebieskich jezior lub brązowo-zielonej tundry wydają się czymś nienaturalnym w tym surowym środowisku, czymś, co nie pasuje do tutejszego krajobrazu. Są to jednak tylko pozory, bo ptaki te są nieodłącznym elementem środowiska natural-